

Suvestinė redakcija nuo 2017-06-15

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [92-4901](#), i. k. 110106ANUTA0003-133

**VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
N U T A R I M A S**

**DĖL NUPIRKOTOS ŠILUMOS AR KITOS ENERGIJOS KIEKIO NUSTATYMO
PAGAL NORMAS, KAI PRIEŠ KARŠTO VANDENS RUOŠIMO ĮRENGINIUS
ŠILUMOS APSKAITOS PRIETAISO NĖRA ARBA JIS SUGEDĘS, METODIKOS
PATVIRTINIMO**

2010 m. liepos 27 d. Nr. O3-133
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (Žin., 2003, Nr. [51-2254](#); 2007, Nr. [130-5259](#); 2009, Nr. [61-2402](#)) 15 straipsnio 1 dalimi, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija n u t a r i a patvirtinti Nupirkto šilumos ar kitos energijos kiekio nustatymo pagal normas, kai prieš karšto vandens įrenginius šilumos apskaitos prietaiso nėra arba jis sugedęs, metodiką (pridedama).

Šis nutarimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [13-308](#); 2000, Nr. [85-2566](#)) nustatyta tvarka.

KOMISIJOS PIRMININKĖ

DIANA KORSAKAITĖ

PATVIRTINTA

Valstybinės kainų ir energetikos
kontrolės komisijos 2010 m. liepos 27 d.
nutarimu

Nr. O3-133

(Valstybinės kainų ir energetikos
kontrolės komisijos 2016 m. gruodžio 9
d. nutarimo

Nr. O3- 426 redakcija)

NUPIRKOTOS ŠILUMOS AR KITOS ENERGIJOS KIEKIO NUSTATYMO PAGAL NORMAS, KAI PRIEŠ KARŠTO VANDENS RUOŠIMO ĮRENGINIUS ŠILUMOS APSKAITOS PRIETAISO NĖRA ARBA JIS SUGEDĖS, METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nupirkotos šilumos ar kitos energijos kiekio nustatymo pagal normas, kai prieš karšto vandens ruošimo įrenginius šilumos apskaitos prietaiso nėra arba jis sugedęs, metodika (toliau – Metodika) reglamentuoja nupirkotos šilumos ar kitos energijos kiekio karštam vandeniui, kai prieš karšto vandens ruošimo įrenginius šilumos apskaitos prietaiso nėra arba jis sugedęs, nustatymo tvarką.

2. Pagal Metodiką nustatomas karšto vandens tiekėjo ar subjekto, užsiimančio karšto vandens tiekimo veikla, nupirkotos šilumos ar kitos energijos kiekis karštam vandeniui.

3. Metodikos nuostatos taikomos tiek, kiek šilumos ar kitos energijos kiekio karštam vandeniui ruošti ir (ar) karšto vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai) nustatymo nereglamentuoja pastate taikomas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) rekomenduojamas ar su Komisija suderintas šilumos paskirstymo metodas.

II SKYRIUS NUORODOS IR SĄVOKOS

4. Metodikoje pateikiamos nuorodos į šiuos teisės aktus:

4.1. Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1-297 „Dėl Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių patvirtinimo“;

4.2. Atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvų būstui šildyti ir karštam vandeniui ruošti nustatymo bei taikymo metodiką, patvirtintą Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. O3-116 „Dėl Atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvų būstui šildyti ir šaltam vandeniui pašildyti“;

4.3. Šilumos ir karšto vandens kiekio nustatymo butų ir kitų patalpų savininkams, atsisakiusiems įsileisti šilumos ir karšto vandens tiekėjų bei šių sistemų prižiūrėtojų įgaliotus atstovus, metodiką, patvirtintą Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. O3-26 „Dėl Šilumos ir karšto vandens kiekio nustatymo butų ir kitų patalpų savininkams, atsisakiusiems įsileisti šilumos ir karšto vandens tiekėjų bei šių sistemų prižiūrėtojų atstovus, metodikos patvirtinimo“;

4.4. Statybos normas RSN 26-90 „Vandens vartojimo normos“, patvirtintas Lietuvos Respublikos statybos ir urbanistikos ministerijos ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento 1991 m. birželio 24 d. įsakymu Nr. 79/76.

5. Metodikoje vartojamos sąvokos atitinka Metodikos 4 punkte išvardintuose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

III SKYRIUS

NUPIRKTOS ŠILUMOS KIEKIO KARŠTAM VANDENIUI NUSTATYMAS

6. Nupirkto šilumos kiekis karštam vandeniui (Q_{PKnp}) nustatomas:

6.1. kai pastate suvartotas šilumos kiekis apskaitomas pagal vieno įvadinio šilumos apskaitos prietaiso, matuojančio šilumos kiekį pastatui šildyti ir karštam vandeniui (Q_{Pmetr}), rodmenis:

6.1.1. šildymo sezono metu:

$$Q_{PKnp} = Q_{PKv} + Q_{PR}, \text{ kWh}; \quad (1)$$

čia:

Q_{PKv} – pastate suvartotas šilumos kiekis karštam vandeniui paruošti, kWh, nustatomas pagal Metodikos 7 punktą;

Q_{PR} – pastate suvartotas šilumos kiekis karšto vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai), kWh, nustatomas pagal Metodikos 8 punktą;

6.1.2. nešildymo sezono metu:

$$Q_{PKnp} = Q_{Pmetr}, \text{ kWh}; \quad (2)$$

čia:

Q_{Pmetr} – pastate suvartotas šilumos kiekis, nustatytas pagal įvadinio šilumos apskaitos prietaiso pastatui šildyti ir karštam vandeniui rodmenis, kWh;

Pastaba. Nesant duomenų, reikalingų pagal Metodikos 6.1.2 papunktį skaičiavimams atlikti, nupirkto šilumos kiekis karštam vandeniui nešildymo sezono metu nustatomas pagal Metodikos 6.1.1 papunktį.

6.2. kai pastate suvartotas šilumos kiekis apskaitomas pagal dviejų nuosekliai įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų, vienas iš kurių matuoja šilumos kiekį šildymui ir karštam vandeniui, o kitas šilumos kiekį pastatui šildyti, rodmenis:

6.2.1. šildymo sezono metu:

$$Q_{PKnp} = Q_{Pmetr} - Q_{Pšmetr}, \text{ kWh}; \quad (3)$$

čia:

$Q_{Pšmetr}$ – šilumos kiekis pastatui šildyti, nustatytas pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso šildymui rodmenis, kWh;

6.2.2. nešildymo sezono metu – pagal Metodikos 6.1.2 papunktį.

7. Pastate suvartotas šilumos kiekis karštam vandeniui paruošti (Q_{PKv}) nustatomas:

$$Q_{PKv} = G_{PKv} \cdot q_{Kvnp}, \text{ kWh}; \quad (4)$$

čia:

G_{PKv} – pastate suvartoto karšto vandens kiekis, m³;

q_{Kvnp} – šilumos sąnaudos geriamojo vandens vienam kubiniam metrui pašildyti, kWh/m³;

7.1. šilumos sąnaudos geriamojo vandens vienam kubiniam metrui pašildyti (q_{Kvnp}) nustatomos:

7.1.1. visoje Lietuvoje, išskyrus Panevėžio ir Visagino miestų pastatus su atvira karšto vandens tiekimo sistema – 51 kWh/m³;

7.1.2. Panevėžio miesto pastatuose su atvira karšto vandens tiekimo sistema – 66 kWh/m³;

7.1.3. Visagino miesto pastatuose su atvira karšto vandens tiekimo sistema – 69 kWh/m³;

7.2. pastate suvartoto karšto vandens kiekis nustatomas (G_{PKV}):

7.2.1. pagal geriamojo vandens apskaitos prietaiso, geriamojo vandens tiekėjo įrengto pastate prieš karšto vandens ruošimo įrenginius (G_{PKVmet}), rodmenis:

$$G_{PKV} = G_{PKVmet} \cdot m^3; \quad (5)$$

7.2.2. pagal karšto vandens apskaitos prietaisų rodmenis ir (ar) karšto vandens suvartojimo normas, kai geriamojo vandens apskaitos prietaisas, įrengtas pastate prieš karšto vandens ruošimo įrenginius, neveikia arba jo nėra:

$$G_{PKV} = \sum G_{BKVmetr} + \sum G_{BKVnorm} \cdot m^3; \quad (6)$$

čia:

$\sum G_{BKVmetr}$ – butuose ir (ar) kitose patalpose suvartotų karšto vandens kiekių, nustatytų pagal karšto vandens apskaitos prietaisų rodmenis, suma, m^3 ;

$\sum G_{BKVnorm}$ – butuose ir (ar) kitose patalpose suvartotų karšto vandens kiekių suma, m^3 , nustatyta:

a) pagal karšto vandens suvartojimo normas, įtvirtintas Statybos normose RSN 26-90 „Vandens vartojimo normos“ [4.4], kai karšto vandens apskaitos prietaisai neįrengti;

b) Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklėse [4.1] nustatyta tvarka, kai karšto vandens apskaitos prietaisas yra sugedęs ar jo rodmenys nedeklaruojami;

c) pagal Šilumos ir karšto vandens kiekio nustatymo butų ir kitų patalpų savininkams, atsisakiusiems įsileisti šilumos ir karšto vandens tiekėjų bei šių sistemų prižiūrėtojų įgaliotus atstovus, metodiką [4.3], kai butų ir (ar) patalpų savininkai atsisako įsileisti karšto vandens tiekėjo, namo šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo įgaliotus atstovus pagal jų pateiktą raštišką prašymą į savininkams priklausančias patalpas.

8. Pastate suvartotas šilumos kiekis cirkuliacijai (Q_{PR}) nustatomas:

8.1. pagal skaičiavimo būdu nustatytą vidutinę cirkuliacinės sistemos galią:

$$Q_{PR} = N_{PR}^{vid} \cdot Z_{PR}, \text{ kWh}; \quad (7)$$

čia:

N_{PR}^{vid} – pastato cirkuliacinės sistemos vidutinė galia, kW, nustatyta pagal Metodikos 1 priedą;

Z_{PR} – pastato cirkuliacinės sistemos per atsiskaitymo laikotarpį veikimo trukmė, val.;

8.2. pagal eksperimento būdu nustatytą cirkuliacinės sistemos galią:

$$Q_{PR} = N_{PR}^{exp} \cdot Z_{PR}, \text{ kWh}; \quad (8)$$

čia:

N_{PR}^{exp} – pastato cirkuliacinės sistemos galia, kW, nustatyta pagal Metodikos 2 priedą;

8.3. vadovaujantis auditoriaus išvada;

8.4. nesant duomenų, reikalingų skaičiavimams pagal Metodikos 8.1-8.3 papunkčius atlikti, pastate suvartotas šilumos kiekis cirkuliacijai nustatomas sumuojant pastato butams ir (ar) kitoms patalpoms priskiriamus vidutinius energijos sąnaudų cirkuliacijai normatyvus:

$$Q_{PR} = \sum q_{BRe}, \text{ kWh}; \quad (9)$$

čia:

q_{BRe} – vidutinis energijos sąnaudų cirkuliacijai normatyvas, kWh/būstui per mėn., priskiriamas butui ar kitai patalpai, vadovaujantis Atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvų būstui šildyti ir karštam vandeniui ruošti nustatymo bei taikymo metodika [4.2].

IV SKYRIUS

NUPIRKTOS KITOS ENERGIJOS (KURO) KIEKIO KARŠTAM VANDENIUI PARUOŠTI IR CIRKULIACIJAI NUSTATYMAS

Nupirkto kitos energijos (kuro) kiekis karštam vandeniui (E_{PKnp}) nustatomas:

$$E_{PKnp} = \frac{Q_{PKnp} \cdot C_K}{\eta}, \text{ vnt. } *; \quad (10)$$

čia:

C_K – norminės kuro sąnaudos, vnt. */kWh, nustatomos pagal Metodikos 3 priedą;

η – šilumos gamybos įrenginių naudingumo koeficientas, nustatomas pagal techninę dokumentaciją arba priimama norminė atitinkamos šilumos gamybos įrenginių grupės reikšmė;

* – energijos ar kuro matavimo vienetai (kWh, m³, nm³, ktm³, kg, kt.).

*Nupirkto šilumos ar kitos energijos kiekio nustatymo pagal normas, kai prieš karšto vandens ruošimo įrenginius šilumos apskaitos prietaiso nėra arba jis sugedęs, metodikos
1 priedas*

PASTATO CIRKULIACINĖS SISTEMOS GALIOS NUSTATYMAS SKAIČIAVIMO BŪDU

1. Pastato cirkuliacinės sistemos vidutinė galia nustatoma pagal ne mažiau nei trijų kiekvieno nešildymo sezono mėnesių duomenis (pvz., gegužės, birželio, liepos, rugpjūčio, rugsėjo mėnesių):

$$N_{PR}^{vid} = \frac{\sum N_{PRmen}}{n}, kW; \quad (1)$$

čia:

N_{PR}^{vid} – skaičiavimo būdu nustatyta pastato vidutinė cirkuliacinės sistemos galia, kW;

N_{PRmer} – atitinkamo mėnesio pastato cirkuliacinės sistemos galia, kW;

n – skaičiavimams pasirinktų mėnesių skaičius;

2. Pastato cirkuliacinės sistemos galia atitinkamą mėnesį nustatoma:

$$N_{PRmen} = \frac{Q_{PRmen}}{Z_{PRmen}}, kW; \quad (2)$$

čia:

Q_{PRmer} – šilumos kiekis cirkuliacijai, nustatytas iš pastato įvadinio šilumos apskaitos prietaiso rodmenų atėmus šilumos kiekį karštam vandeniui paruošti, kWh;

Z_{PRmer} – atitinkamo mėnesio pastato cirkuliacinės sistemos per atsiskaitymo laikotarpį veikimo trukmė, val.

3. Pastate suvartotas šilumos kiekis cirkuliacijai (Q_{PRmer}) nustatomas:

$$Q_{PRmen} = Q_P - q_{Kvnp} \cdot G_{PKv}, kWh; \quad (3)$$

čia:

Q_P – visas pastate suvartotas šilumos kiekis, kWh;

q_{Kvnp} – šilumos sąnaudos geriamojo vandens vienam kubiniam metrui pašildyti, kWh/m³, nustatomos pagal šios Metodikos 7.1 papunktį;

G_{PKv} – pastate suvartoto karšto vandens kiekis, m³, nustatomas pagal šios Metodikos 7.2 papunktį.

*Nupirkto šilumos ar kitos energijos
kiekio nustatymo pagal normas, kai prieš
karšto vandens ruošimo įrenginius
šilumos apskaitos prietaiso nėra arba jis
sugedęs, metodikos
2 priedas*

PASTATO CIRKULIACINĖS SISTEMOS GALIOS NUSTATYMAS EKSPERIMENTO BŪDU

1. Pastato karšto vandens cirkuliacinės sistemos galia nustatoma matavimais nešildymo sezono metu. Matavimų metu šilumos punkte paruošto karšto vandens temperatūra privalo atitikti teisės aktais nustatytą karšto vandens temperatūrą.

2. Jeigu nėra žinoma, kad matavimų metu pastate nenaudojamas karštas vanduo, rekomenduojama uždaryti ventilių geriamojo vandens linijoje, papildančioje cirkuliacinę sistemą geriamuoju vandeniu. Jeigu matavimų metu būtų pastebėtas slėgio kritimas cirkuliacinėje sistemoje, tai rodytų karšto vandens naudojimą ir netinkamą matavimų laiką.

3. Pastato įvadinio šilumos apskaitos prietaiso rodmenys nuskaitomi intervalo, kurio trukmė maždaug 30 min., pradžioje ir pabaigoje. Laikas fiksuojamas sekundžių tikslumu tais momentais, kai pasikeičia įvadinio šilumos apskaitos prietaiso rodmenys. Matavimai kartojami ne mažiau kaip tris kartus ir skaičiavimams naudojami matavimų metu nustatytų duomenų aritmetiniai vidurkiai.

4. Matavimų duomenys surašomi į lentelę:

Data:			
Rodiklis	Žymėjimas	Matavimo vienetas	Reikšmė
Paruošto karšto vandens temperatūra*	T	°C	
Įvadinis šilumos skaitiklis – matavimo pradžia	Q ₁	kWh	
Įvadinis šilumos skaitiklis – matavimo pabaiga	Q ₂	kWh	
Laiko intervalas tarp matavimų	z	val.	

* – nustatoma pagal termometrą, įrengtą karšto vandens padavimo vamzdyne, po karšto vandens ruošimo šilumokaičio.

5. Pastato cirkuliacinės sistemos galia apskaičiuojama pagal formulę:

$$N_{PR}^{exp} = \frac{Q_2 - Q_1}{z}, kW;$$

(1)

čia:

N_{PR}^{exp} – eksperimento būdu nustatyta pastato cirkuliacinės sistemos galia, kW;

Q₁ – pastato įvadino šilumos apskaitos prietaiso parodymai matavimų pradžioje, kWh;

Q₂ – pastato įvadino šilumos apskaitos prietaiso parodymai matavimų pabaigoje, kWh;

z – matavimų intervalo trukmė, val.

*Nupirkto šilumos ar kitos energijos kiekio nustatymo pagal normas, kai prieš karšto vandens ruošimo įrenginius šilumos apskaitos prietaiso nėra arba jis sugedęs, metodikos
3 priedas*

KURO RŪŠIŲ NORMINĖS KURO SAŃAUDOS

Kuro rūšių norminės kuro sąnaudos

Energijos ir kuro rūšys	Mato vnt.	Norminės kuro sąnaudos (C_K)
Dyzelinis krosnių kuras	kg/kWh	0,0851
Suskystintos naftos dujos	kg/kWh	0,0783
Išgarintos suskystintos naftos dujos	m ³ /kWh	0,0334
Gamtinės dujos*	kg/kWh nm ³ /kWh	0,0763 0,1075
Suskystintos gamtinės dujos	kg/kWh	0,0797
Akmens anglys	kg/kWh	0,2093–0,1173 (vid. – 0,1633)
Antracitas	kg/kWh	0,1228
Durpės	kg/kWh	0,4615–0,2609 (vid. – 0,3612)
Durpių briketai	kg/kWh	0,2250–0,2143 (vid. – 0,2197)
Naudoti tepalai	kg/kWh	0,1321
Malkos 25–30 proc. drėgnumo, natūraliai džiovintos**	kg/kWh ktm ³ /kWh	0,2609 0,6536x10 ⁻³
Pjuvenų granulės/medienos briketai	kg/kWh	0,2143
Atliekos	kg/kWh	0,4864–0,3365 (vid. – 0,4114)
Elektros energija/šilumos energija	kWh/kWh	1

* – dujų kiekis, kuris, esant norminėms sąlygoms (temperatūra + 20°C, slėgis – 101,325 kPa), užima vieno kubinio metro tūrį;

** – ktm³ – kietmetis;

Pastaba. Vidutinės norminės kuro sąnaudos taikomos, kai nepateikiama kuro sertifikato kopija.

Pakeitimai:

1.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas

Nr. [O3-426](#), 2016-12-09, paskelbta TAR 2016-12-09, i. k. 2016-28586

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2010 m. liepos 27 d. nutarimo Nr. O3-133 „Dėl Nupirkto šilumos ar kitos energijos kiekio nustatymo pagal normas, kai prieš karšto vandens ruošimo įrenginius šilumos apskaitos prietaiso nėra arba jis sugedęs, metodikos patvirtinimo“ pakeitimo